

چالش های تامین مالی در پروژه های پتروشیمی

فاطمه یوسفی

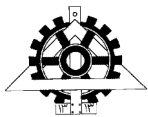
fyousefi@ut.ac.ir

چکیده

تجارب اخیر در روند شکل گیری و نحوه انجام پروژه ها در کشور نشان می دهد که چالش های کم و بیش یکسانی با تأثیرهای متفاوت بر پروژه ها حاکم بوده است که یکی از شایع ترین آن ها بحث تامین مالی اینگونه پروژه ها می باشد. از آنجائیکه پروژه های پتروشیمی به لحاظ راهبردی از جمله پروژه های با اهمیت بالا در کشور، محسوب می شوند و دارای ابعاد گسترده ای هستند و با توجه به اینکه عدم النفع ناشی از تاخیر در اتمام به موقع، در کنار هزینه های بوجود آمده بواسطه عقب افتادن از برنامه زمانبندی در این گونه پروژه ها رقم قابل توجهی است، تامین به موقع منابع مالی می تواند گامی مهم در بهره برداری سریعتر آن ها و جلوگیری از ضررهای ناشی از تاخیر باشد. به عنوان نمونه، برآوردهای انجام شده نشان می دهد به ازای هر روز تاخیر در پروژه های میدان گازی پارس جنوبی، کشور معادل ۴ میلیون دلار متضرر خواهد شد. در این تحقیق سعی شده است ضمن مرور روش های تامین منابع مالی متداول، نحوه بکارگیری این روش ها در پروژه های پتروشیمی ایران به اختصار شرح داده شود. در نهایت چالش های شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران در این خصوص بررسی گردیده و راهکارهایی جهت رفع این معضلات ارائه گردد.

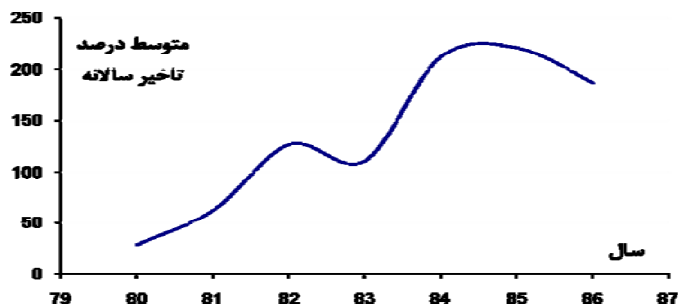
کلمات کلیدی

پروژه پتروشیمی، تامین مالی، چالش، راهکار

مقدمه

با توجه به این موضوع که منابع هیدروکربونی تا سال 2050 میلادی، به عنوان عمده ترین منابع تامین انرژی باقی خواهند ماند و کشور ایران یکی از معدود کشورهای تامین کننده آن می باشد، تبدیل صنعت نفت به صنعتی پیشتاز، امری ضروری می نماید. در این راستا با تغییر رویکردهای صادراتی نظیر تغییر سیاست های صادرات نفت خام به صادرات محصولات با ارزش افزوده بالا و گسترش بازارها بجای اتکا به بازارهای محدود، پتروشیمی به عنوان یکی از محورهای اساسی این توسعه از اهمیت خاصی برخوردار است. تحقق 20 میلیارد دلار سالانه تولید مواد پتروشیمی تا سال 1394 شمسی، تبدیل ایران به اولین تولید کننده محصولات پتروشیمی در منطقه تا سال 1404 شمسی و به موازات آن تخصیص دو سوم حجم سرمایه گذاری های لازم به ظرفیت های اجرایی داخلی و مشاوران، پیمانکاران و سازندگان، خود گویای اهمیت توجه به چالش های موجود در مسیر تحقق این اهداف می باشد [1].

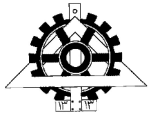

شکل 1: متوسط درصد تاخیر سالانه طرح های پتروشیمی

علاوه بر اینکه تامین منابع مالی طرح های عظیم پتروشیمی به عنوان یک از چالش های اصلی، روند طبیعی و برنامه زمان بندی طرح های مذکور را تحت تأثیر قرار می دهد، این مهم بعنوان یکی از مهم ترین دلایل مولد تاخیر در طرح های پتروشیمی شناخته شده است [2] که مویده آن پژوهش های بسیار گسترده ای است که در این حوزه صورت گرفته است. تامین مالی این پروژه ها بعنوان یک معضل اساسی در خرید تدارکات، پرداخت هزینه ها به پیمانکاران و ... تبعات خود را بروز می دهد. همانگونه که در شکل 1 قابل مشاهده است¹، متوسط درصد تاخیر سالانه در پروژه های پتروشیمی هم اکنون بیش از 100% است و در طول چند سال اخیر تقریباً رشدی صعودی داشته است. برآوردهای انجام شده نشان می دهد به ازای هر روز تاخیر در پروژه های میدان گازی پارس جنوبی، کشور معادل 4 میلیون دلار ضرر خواهد کرد [3]. کاهش تاخیرات این پروژه ها علاوه بر حذف این هزینه ها موجب سود اوری سریعتر طرح می شود.

در این مقاله ضمن بررسی روند اجرایی تامین منابع مالی در شرکت ملی صنایع پتروشیمی، چالش هایی که شرکت ملی صنایع پتروشیمی بعنوان متولی اجرای پروژه های پتروشیمی کشور در خصوص تامین بودجه مورد نیاز با آن ها روبروست از طریق مصاحبه با خبرگان این صنعت و مسئولین امور مالی برخی از پروژه ها شناسایی و ارائه می گردد و در انتها راهکارهایی به منظور بهبود شرایط موجود و نیل به اهداف چشم انداز 20 ساله ایران پیشنهاد می گردد.

¹ - نمودار فوق حاصل پردازش اطلاعات دریافتی از شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران می باشد و در صورت نیاز ارائه می گردد.

روش تامین منابع مالی پروژه های پتروشیمی ایران

پس از انجام مراحل مقدماتی اجرای پروژه که توسط شرکت ملی صنایع پتروشیمی (NPC) انجام می شود و تصویب نهائی طرح، اقدامات مقتضی در جهت تامین منابع مالی ارزی و ریالی طرح به شرح ذیل صورت می گیرد.

1.1. تامین منابع ارزی

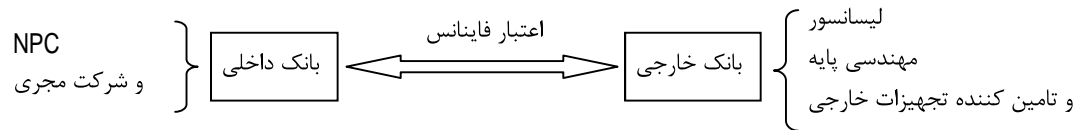
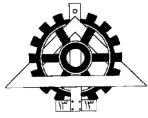
در بین مراحل انجام یک پروژه پتروشیمی مراحل خرید لیسانس، مهندسی پایه و بخشی از مهندسی تفصیلی و تامین تجهیزات خارجی، مراحل مصرف کننده بودجه ارزی پروژه می باشند که سهم بسیار زیادی از منابع مالی یک پروژه پتروشیمی را به خود اختصاص می دهند. مقدار دقیق سهم منابع مالی ارزی از کل بودجه مورد نیاز پروژه که به طور مستقیم به نوع پروژه وابسته است توسط مدیریت برنامه ریزی و توسعه NPC تعیین می گردد. نسبت هزینه های بخش های مختلف پروژه در جدول (1) ارائه شده است.

جدول 1: درصد هزینه های بخش های مختلف پروژه [4]

عنوان فعالیت	ارزش وزنی (بر مبنای بها)
مطالعات و فعالیت های مقدماتی	1-2
لیسانس و طراحی مهندسی	9-11
تامین کالا	44-48
سیویل و ساختمان	14-16
نصب و پیش راه اندازی	22-25
راه اندازی	2-3
آموزش و تجهیز نیروی انسانی	1
خدمات عمومی و رفاهی	1
فعالیت های پیش بینی نشده	1-2
جمع ارزش وزنی	100

مذاکرات تامین مالی و قرارداد با شرکت های ارائه دهنده لیسانس، خدمات مهندسی و تدارکات خارجی همزمان با هم پیش می رود و قرارداد تامین مالی و تجاری همزمان توسط سه طرف قرارداد: بانک (تامین کننده منابع مالی)، خریدار (شرکت مجری) و فروشنده (لیسانسور، شرکت متعهد به ارائه خدمات مهندسی و تجهیزات خارجی) منعقد می گردد. در مواردی که بنا به شرایط خاصی نتوان از تسهیلات بانکها و موسسات خارجی استفاده کرد، در قرارداد تجاری نحوه تامین ارز مورد نیاز باید ذکر گردد.

تسهیلاتی که این موسسات در اختیار متقاضی قرار می دهند به طور معمول معادل 85٪ ارزش قرارداد خرید لیسانس، مهندسی پایه و بخشی از مهندسی تفصیلی و تدارکات (آن دسته از تجهیزات که می بایست از خارج از کشور تامین گردد) است. اگر چه تسهیلات اخذ شده توسط شرکت مجری (بعنوان دریافت کننده خدمات) بازپرداخت می شود، در حقیقت فاینانس به شرکت های خارجی ارائه دهنده خدمات اختصاص می باید و مستقیماً به حساب آنها واریز می گردد. [5] ساختار ارتباط مالی طرفین قرارداد که با امضای قرارداد آغاز می شود، مطابق شکل 2 است.

شکل 2: ساختار ارتباط مالی طرفین قرارداد

به محض باز شدن اعتبار اسنادی² شرکت مجری طرح 5٪ از مبلغ قرارداد را به عنوان پیش پرداخت به حساب طرف خارجی واریز می نماید. پس از شروع کار، شرکت مجری بر حسب صورت وضعیت های ارسالی از طرف خارجی، 10٪ از مبلغ صورت وضعیت را تهیه نموده و به بانک خارجی پرداخت می کند. بانک خارجی 85٪ از مبلغ صورت وضعیت را بعلاوه 10٪ تامین شده توسط بانک ایرانی به طرف خارجی قرارداد پرداخت می نماید.

مدت این قرارداد به طور متوسط 3.5 سال است که بسته به پروژه های مختلف تا حدودی تغییر می یابد. نحوه بازپرداخت وام دریافتی در قرارداد تامین مالی مشخص می گردد، اما به طور معمول در 17 قسط 6 ماهه پس از 6 ماه تنفس از آخرین وام دریافتی بازپرداخت می شود.

لازم به ذکر است که هنگام بستن قرارداد با بانک ها و یا موسسات مالی خارجی یک موسسه بیمه خارجی (Sace, Hermes و ...) بازپرداخت اصل و هزینه تسهیلات ارائه شده را در قبال اخذ حق بیمه در وجه بانک تسهیلات دهنده تضمین می کنند.³

1.2. تامین منابع ریالی

- به طور عمده می توان روش های تامین منابع ریالی در NPC را به شرح زیر دسته بندی نمود:
- اوراق مشارکت
- فروش اوراق مشارکت برای پروژه هایی مد نظر است که درصد پیشرفت آن ها از 60٪ فراتر رفته باشد.
- وام مشارکت مدنی
- فروش سهام شرکت پروژه (در این شرایط هر یک از سهام داران بر حسب مقدار سهام خود موظف به تامین مالی پروژه می باشند.)

چالش های تامین منابع مالی

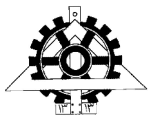
با وجود آنکه صنعت پتروشیمی در ایران از سال 1342 شروع به فعالیت کرده است ولی تاکید بر اجرای تعداد کثیری از پروژه های پتروشیمی تقریباً از سال 76 در کشور شروع شده است. در بیش از یک دهه گذشته این پروژه ها در مسیر تامین منابع مالی خود با مشکلات متفاوتی روبرو بوده اند که می توان آن ها را در قالب موارد زیر دسته بندی نمود:

2.1. چالش های تامین منابع ارزی

- در فاصله زمانی سال های 84 - 76 با بهبود شرایط سیاسی ایران، روز به روز ارتباط با بانک های خارجی بهتر می شد و اعتبار NPC نزد موسسات مالی دنیا بالاتر می رفت به گونه ای که از سال 81 عمده پروژه های پتروشیمی به شیوه فاینانس ساختاری

² Letter of Credit (LC)

4- بیمه مربوطه تقریباً 2.5٪ از مبلغ قرارداد را بابت ارائه پوشش بیمه ای بعنوان کارمزد دریافت می کند.

با تضمین NPC تامین اعتبار می شده است، در حالی که قبل از آن تسهیلات خارجی با تضمین دولت جمهوری اسلامی ایران ارائه می شد. از نیمه دوم سال 84 به دلیل فشارهای به وجود آمده از سوی آمریکا در قالب تحریم، تامین منابع ارزی دچار بحران شده است به گونه ای که کشورهای عضو سازمان OECD⁴ به تبعیت از تحریم های اقتصادی ضد ایرانی در مسیر تامین مالی پروژه های پتروشیمی ایران موانع غیرمتعارفی بوجود می آورند و تقریباً هیچ کدام از بانک های خارجی معتبر حاضر به ارائه تسهیلات ارزی به پروژه های پتروشیمی ایران نیستند. در طول این مدت بخشی از منابع ارزی مورد نیاز پروژه ها از منابع ارزی داخلی (همچون صندوق ذخیره ارزی) مرتفع شده است که تا حد زیادی مشکلات بوجود آمده را برطرف کرده است ولی با توجه به حجم طرح های در حال اجرا و در دست مطالعه و با توجه به رقم ارزی پروژه های پتروشیمی⁵ به نظر می رسد راهکارهای فعلی باید مورد بازنگری قرار بگیرند. [5]

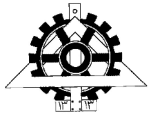
- لازم به ذکر است که تحریم اقتصادی علاوه بر اینکه ارتباط با موسسات مالی خارجی را تقریباً قطع نموده است، موجب گردیده است که ارتباط NPC با شرکت های لیسانسور و ارائه دهنده خدمات مهندسی پایه و تدارکات پتروشیمی نیز محدودتر شود. این امر اثرات خود را در کیفیت پروژه بر جای خواهد گذاشت و تبعات هزینه بری را در آینده برای شرکت های پروژه بدنبال خواهد داشت.
- تاخیر بوجود آمده در بهره برداری از پروژه های پتروشیمی بازپرداخت وام ها را دچار مشکل نموده است. رکود اخیر جهانی در بخش اقتصاد که بالطبع بازارهای ما را نیز تحت الشعاع قرار داده است، موجب گردیده قیمت محصولات تا حد بسیار زیادی تنزل کند که در کنار تاخیر در بهره برداری پروژه ها به عنوان معضلی در تامین منابع ارزی و ریالی مورد نیاز و بازپرداخت وام ها مطرح می باشد. اگرچه NPC بواسطه اعتبار بین المللی خود کلیه وام های خارجی خود را در سررسید مقرر بدون هیچ گونه تاخیری بازپرداخت می کند ولی کاهش ورودی منابع ارزی و ریالی موجب کند شدن روند سرمایه گذاری های جدید در شرکت ملی صنایع پتروشیمی شده است. [5]
- تغییر ساختار شرکت ملی صنایع پتروشیمی با مطرح شدن بحث خصوصی سازی به شکل فعلی (خرد شدن اعضای بهم پیوسته شرکت ملی صنایع پتروشیمی که قبلاً از هویت و ساختار یکپارچه برخوردار بوده است) جدول ریسک NPC را برای فاینانس تغییر داده و موجب کاهش اعتبار شرکت ملی صنایع پتروشیمی در سطح بین المللی خواهد شد. (نگاه بانک های خارجی به NPC به عنوان یک شرکت متمرکز و بزرگ، با نگاه آنها به چند شرکت کوچک در بررسی ریسک متفاوت است) [6]

2.2. چالش های تامین منابع ریالی

- شرکت های سرمایه گذاری بخشی از سهام داران شرکت های پتروشیمی می باشند که نوسانات بورس می تواند منجر به تضعیف موقعیت اقتصادی و مالی این شرکت ها گردد، به گونه ای که از قدرت مانور آنها نسبت به تعهدات این شرکت ها کاسته شود. در شرایط فعلی که بازار بورس ایران دچار بحران شده است و بسیاری از شرکت ها ارزش سهام خود را به مقدار قابل توجهی از دست داده اند، شرکت های سرمایه گذاری از قدرت مانور کمتری برخوردارند و کمتر از سابق می توانند در سرمایه گذاری ها شرکت کنند. [7]

1- سازمان توسعه همکاری های اقتصادی در اروپا

5- رقم قراردادی یک پروژه پتروشیمی بسته به حجم تولید، وسعت و تکنولوژی اجرای آن متغیر است ولی به طور متوسط می توان رقم 500 میلیون دلار را به عنوان یک رقم معقول برای یک پروژه پتروشیمی در نظر گرفت که درصد قابل توجهی از آن می بایست به صورت ارزی تامین گردد [5].

- گرچه بازار جهانی بر پیش بینی اقتصادی بودن سرمایه گذاری ها در حوزه پتروشیمی تأکید دارد. امروزه مشارکت در طرح های پتروشیمی نسبت به آنچه در سایر بخش ها همچون ساختمان و مسکن دیده می شود از سودآوری چندانی برخوردار نیست، لذا شرکت ها تمایل کمتری نسبت به سرمایه گذاری در این بخش ها از خود نشان می دهند.
- تغییرات سریع قیمت نفت، نرخ خوراک، تورم و قیمت محصولات از جمله عوامل تاثیرگذار بر بی ثباتی این بخش می باشد که رغبت برای سرمایه گذاری را کاهش می دهد.
- یکی از مشکلات در بازپرداخت وام های اخذ شده عدم تحقق پیش بینی های مفروض است. بعنوان نمونه فرض کنید پتروشیمی X برای بازپرداخت وام های خود بر فروش محصولات خود که یک نوع کود شیمیایی است، با قیمت مفروض و محاسبه شده خود تکیه می کند. هنگام بازپرداخت وام، دولت در جهت حمایت از کشاورزان، برای کودها سقف قیمتی مشخص می نماید که بسیار کمتر از قیمت مفروض پتروشیمی X است و این الزام به معنی کاهش درآمدها به مقدار بسیار قابل توجه است که بازپرداخت وام های شرکت را با چالشی بسیار جدی مواجه می کند. در چنین شرایطی شرکت پروژه در برابر آینده خود بسیار بی ثبات می نماید.
- همانطور که اشاره شد یکی از راه های تامین منابع ریالی، فروش اوراق مشارکت پروژه ها است که با مشکلات عدیده ای مواجه است. یکی از اصلی ترین این مشکلات، سود اوراق مشارکت می باشد که کمتر از سودهای متعارف در بازار کار است. این مسئله موجب شده است که در موارد متعددی کلیه اوراق منتشر شده به فروش نرود و مقدار قابل ملاحظه ای از آن ها نزد بانک ها به صورت سپرده باقی بماند و یا توسط بانک بازخرید شود و این به معنی عدم تحقق بخشی از تامین منابع ریالی مورد نیاز است. یکی دیگر از مشکلات این بخش ضعف سیستم اطلاع رسانی در بانک های عامل است. بدین معنی که هنگام بازخرید اوراق مشارکت توسط بانک، عدم امکان اطلاع رسانی به موقع باعث ایجاد بهره در حساب NPC می گردد. در این حالت NPC هم به لحاظ به فروش نرفتن اوراق مشارکت خود متضرر می شود و هم بدلیل پرداخت بهره ی مدت زمانی که اوراق مشارکت در بانک مانده است. اطلاع رسانی به موقع می تواند ضررهای کمتری را متوجه NPC نماید. [8]
- بانک ها معمولاً اجازه می دهند تعداد اوراق مشارکتی که به فروش نرفته و یا بازخرید شده است (اسناد حسابداری) به مقدار قابل ملاحظه ای برسد و سپس اقدام به ثبت آن ها می نمایند. بانک عامل پس از ثبت اسناد حسابداری، کسری حساب را به اطلاع NPC می رساند. این امر باعث می شود که حسابرس امین طرح جهت محاسبه و کنترل جرائم اعلام شده توسط بانک، اطلاعات و مدارک کافی در اختیار نداشته باشد و به همین دلیل گزارش دقیقی ارائه ندهد. [8]
- سود پرداختی به اوراق مشارکت به فروش رفته علی الحساب است. بدین معنی که کارشناسان امین طرح در ابتدا و انتهای مدت اوراق مشارکت (زمانیکه پروژه تمام می شود) باید وضعیت شرکت مجری را بررسی کرده و سود قطعی را مشخص نمایند و مابقی سود را نسبت به مقدار مشخص شده به حساب دارندگان کوپن اوراق مشارکت بپردازند. اما از آنجا که پروژه ها در بهره برداری با تاخیر مواجه هستند، سود قطعی در انتهای مدت اوراق مشارکت مشخص نمی گردد. از طرف دیگر افرادی که در انتهای مدت اوراق مشارکت به منظور تسویه حساب به بانک مراجعه می کنند سر کوپن را به بانک تحویل می دهند. در این شرایط اگر سود قطعی از طرف پتروشیمی به دارندگان اوراق مشارکت پرداخت شود (تاکنون مقدار این سود بدلیل ضعف در نحوه ارزش گذاری، عدم محاسبه ارزش دارائی شرکت در ابتدا و یا معادل بودن سود قطعی و سود علی الحساب، ناچیز بوده است) عمده آن به حساب بانک واریز می شود که دارند سر کوپن ها است. [8]
- عدم وجود کارشناس نفتی متخصص در امور مالی دادگستری که نسبت به ارزش دستگاه ها و متعلقات شرکت های پتروشیمی مطلع باشد و بتواند آن را درست ارزش گذاری نماید [8].
- همانطور که اشاره شد NPC در برخی از شرکت های مجری از درصد سهام کمتری نسبت به سایر شرکا برخوردار است، در چنین مواردی هیئت مدیره شرکت مذکور می تواند استراتژی ها و الزامات NPC را مد نظر قرار ندهد و به طور مستقل عمل نماید و این در شرایطی است که NPC کلیه تسهیلات اخذ شده را تضمین نموده و مجوزات مربوطه را دریافت نموده است.
- بدلیل ملاحظات سیاسی و در برخی شرایط خاص، مجلس طرحی را به تصویب می رساند که می بایست شرکت مجری برای این پروژه تاسیس گردد. هزینه های ثبت چنین طرح هایی که در میانه سال به پتروشیمی ابلاغ می گردد در بودجه دیده نشده و

بالتبع در اولویت اقدامات قرار خواهند گرفت، لذا NPC می بایست از بودجه دیگر پروژه ها که در بودجه سال جاری منظور شده است هزینه مورد نیاز را تامین نماید.

در شرایط فعلی که NPC در گرفتن تسهیلات خارجی با مشکلاتی مواجه است و پرداخت برخی از وام های ریالی آن به تعویق افتاده و بانک های دولتی نیز به دلیل بهره پائین وام از پرداخت آن سرباز می زنند، دریافت وام از بانک های خصوصی می تواند به طور موقت به پتروشیمی کمک نماید، ولی شرکت ملی صنایع پتروشیمی یک شرکت دولتی است و بر حسب ضوابط مشخصی کار می کند، لذا برای دریافت وام های خود ملزم است از بانک های دولتی با بهره مصوب وام بگیرد. در حالیکه شرکت های خصوصی در گرفتن وام از بانک های خصوصی با بهره بیشتر آزادی بیشتری دارند. [8]

با توجه به اصل 44 قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مبنی بر خصوصی سازی سازمان ها و شرکت های دولتی، هم اکنون بخش زیادی از برخی شرکت های زیر مجموعه پتروشیمی به سایر سهام داران واگذار شده است. با وجود آنکه سهام شرکت ملی صنایع پتروشیمی در برخی از شرکت ها از سایر شرکاء کمتر است و هر یک از سهام داران می بایست با توجه به درصد مالکیت خود نسبت به تامین سرمایه مورد نیاز اقدام نمایند، گاهی برخی از سهام داران در تامین منابع مالی خود با مشکل مواجه می شوند و یا به هر دلیلی سهم خود را به موقع پرداخت نمی کنند، از آنجائیکه موسسات مالی در قبال تسهیلاتی که ارائه می کنند تضمین NPC را دریافت می دارند، NPC به منظور حفظ اعتبار خود به طور موقت منابع مالی مورد نیاز را جایگزین خواهد کرد و برای تامین اینگونه هزینه های خارج از بودجه مصوب، باید از محل درآمدهای خود که می بایست صرف مخارج دیگر شود برداشت کند که به نوبه خود موجبات بروز تاخیر و بالتبع افزایش هزینه را برای پروژه هایی که از محل بودجه آن ها پول برداشته شده است فراهم می آورد.

راهکارهای عملی پیشنهادی

- تمرکز بیشتر بر ظرفیت های ساخت داخل (بدین منظور قسمتی از پروژه ها فاینانس داخلی شود).
- اقدام در جهت شفاف سازی قیمت خوراک برای پروژه ها (بلا تکلیفی در این مورد باعث ناتوانی در جهت جذب منابع بخش خصوصی شده است).
- از آنجائیکه کلیه مفروضات اولیه پروژه اعم از زمان بندی و هزینه ها در اثر تأخیر در تامین منابع مالی تغییر می یابد، لذا به منظور جلوگیری از مشکلات آتی اعم از کسری بودجه، تاخیر در مراحل اجرایی، مشکلات تامین مالی و ... ضروری است مفروضات اولیه پروژه پس از تامین مالی طرح مورد تجدیدنظر و اصلاح قرار گیرد تا از صرف هزینه و مشکلات تامین آن جلوگیری گردد.
- صدور اوراق مشارکت در کشورهای خارجی و اقدام برای بازاریابی آن.
- فعالیت در راستای اجرای مشارکتی پروژه های پتروشیمی با شرکاء خارجی و شرکاء حقیقی داخلی.
- تامین منابع ارزی به واسطه واگذاری بخشی از سهام شرکت های سود ده به علاقه مندان خارجی.
- استفاده از امکانات سرمایه گذاری منطقه ای مانند بانک توسعه اسلامی و مشارکت با کشورهای منطقه و دوست.
- پذیره نویسی پروژه ها از ابتدای شروع آن به صورت عام و تبدیل برخی از شرکت های پتروشیمی به سهامی عام
- ایجاد واحد مشخص و جداگانه ای در چارت سازمانی شرکت ملی صنایع پتروشیمی برای اوراق مشارکت. کارشناس های این بخش می بایست وضعیت اوراق مشارکت را از نظر تعداد اوراق به فروش رفته و باز خرید شده، در کنترل خود داشته باشند.
- جذب نیروی انسانی متخصص در تامین مالی و آشنا به انواع موسسه های سرمایه گذاری در دنیا و روش های جذب سرمایه و سرمایه گذاری در زمینه آموزش متخصصان.

نتیجه گیری

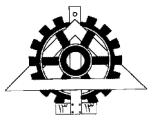
در این مقاله پس از مرور روش های تامین مالی در دنیا، روش فعلی تامین منابع مالی در شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران بیان و چالش های موجود در این بخش بررسی گردید. سپس با توجه به چالش های موجود و امکانات در دسترس راهکارهای عملی

جهت مقابله با این چالش ها ارائه شد. به طور کلی می توان چالش عمده تامین مالی در صنعت پتروشیمی ایران را به تعداد بیش از ظرفیت پروژه های آن مربوط دانست که موجبات بروز مشکلات را در تامین ارز و ریال مورد نیاز فراهم کرده است. به طور مختصر شرکت ملی صنایع پتروشیمی در بخش ریالی در تامین مالی توسط سایر شرکاء در شرکت های خصوص و یا نیمه خصوصی، فروش اوراق قرضه و رغبت برای سرمایه گذاری و در بخش ارزی با توجه به سیاست گذاری کشور و شرایط تحمیل شده در اخذ تسهیلات خارجی و کاهش درآمد حاصل از فروش محصولات پتروشیمی با مشکلاتی مواجه می باشد.

تشکر و قدردانی

در پایان لازم می دانیم از زحمات بی دریغ سرکار خانم ضمیری آذر در واحد برنامه ریزی مالی و بودجه و آقای مهندس غیائی فر در واحد وام و سرمایه گذاری شرکت ملی صنایع پتروشیمی قدردانی نموده و از راهنمایی های جناب آقای مهندس کاظمی کارشناس امور مالی شرکت پتروشیمی فجر که کمک موثری در تهیه این مقاله نموده اند، تشکر نماییم.

منابع

- [1] ابلاغیه مقام معظم رهبری با عنوان سند چشم انداز جمهوری اسلامی ایران در افق 1404 هجری شمسی و سیاستهای کلی برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران / آذر ماه 1383
- [2] زرآبادی پور، سعید، "استفاده از مدیریت دانش در بررسی علل تاخیرات پروژه ها ملی (مطالعه موردی: پتروشیمی امیرکبیر)", پایان نامه کارشناسی ارشد، 1384، صفحات 162-163.
- [3] اعتماد، ت. تدین طهماسبی، م. "هزینه زمان در اجرای پروژه های نفت، گاز و پتروشیمی- مطالعه موردی: راهکار اجرایی برای کاهش هزینه و زمان تدارکات پروژه ها".
- [4] پهلوانی، ع. "آشنایی با فرایند اجرای پروژه های پتروشیمی"، صفحه 9. www.pmir.com
- [5] مصاحبه با آقای مهندس غیاثی فر، کارشناس واحد وام و سرمایه گذاری شرکت ملی صنایع پتروشیمی.
- [6] گزارش جلسه کانون تفکر شرکت ملی صنایع پتروشیمی 87/7/25
- [7] مصاحبه با آقای مهندس اصلانی، کارشناس برنامه ریزی مالی و بودجه شرکت ملی صنایع پتروشیمی.
- [8] مصاحبه با سرکار خانم ضمیری آذر، کارشناس برنامه ریزی مالی و بودجه شرکت ملی صنایع پتروشیمی.